

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

Стан функціонування підрозділів внутрішнього аудиту державних органів у 2021 році

*Центральний підрозділ гармонізації
(Департамент гармонізації державного внутрішнього
фінансового контролю Міністерства фінансів України)*

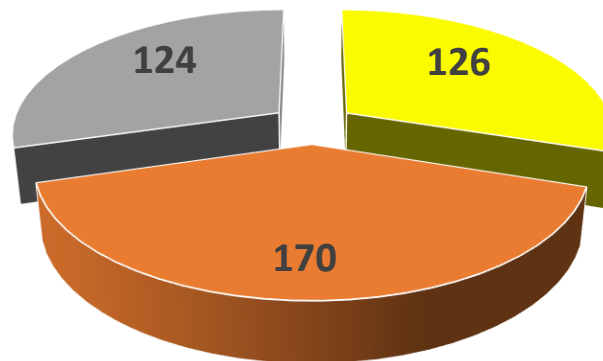
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Діяльність з внутрішнього аудиту організовано (зокрема, утворено відповідні підрозділи/введено відповідні посади) в усіх державних органах

Міністерства

Інші ЦОВВ

**ОДА та
КМДА**

- підрозділи в апараті державних органів
- підрозділи в територіальних органах
- підрозділи в бюджетних установах

Інші ГРК

(головні розпорядники коштів державного бюджету)

У більшості державних органів (понад 90%) забезпечено реалізацію функції внутрішнього аудиту на практиці та загальну результативність такої діяльності

СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Діяльність з внутрішнього аудиту **тривалий час не здійснюється** через вакантність посад внутрішніх аудиторів

➤ **НАПН України**

(посада головного внутрішнього аудитора вакантна з січня 2018 року)

➤ **Нацрада з питань телебачення і радіомовлення**

(посада спеціаліста з внутрішнього аудиту вакантна з липня 2019 року)

➤ **Укрдержархів, Держенергоефективності, Івано-Франківська ОДА**

(посади внутрішніх аудиторів у звітному році були неуккомплектованими)

Повністю **неуккомплектовані** підрозділи внутрішнього аудиту станом на 31.12.2021

- **Укрдержархів**
- **Держенергоефективності**
- **Івано-Франківська ОДА**
- **ДРС**
- **Держфінмоніторинг**
- **Нацрада з питань телебачення і радіомовлення**
- **НАПН України**
- **Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини**
- **Мінагрополітики** (штат формується)

Вживалися заходи для укомплектування, зокрема, оголошено конкурси, проводилась робота з центрами зайнятості тощо

СПРОМОЖНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Вжито заходів для підвищення спроможності підрозділів внутрішнього аудиту, зокрема, шляхом збільшення штатної чисельності працівників та підвищення статусу підрозділів

Підвищено статус підрозділів внутрішнього аудиту

- ✓ Мінцифри
- ✓ НАДС
- ✓ Держенергоефективності
- ✓ Антимонопольний комітет
- ✓ Укрдержархів
- ✓ апарат Вінницької ОДА
- ✓ Держрезерв

Зросла штатна чисельність внутрішніх аудиторів:

- в системі Волинської та Кіровоградської ОДА, КМДА, Адміністрації Держспецзв'язку, Рівненської та Вінницької ОДА, Держпродспоживслужби, Миколаївської, Сумської та Черкаської ОДА, Адміністрації Держприкордонслужби, НСЗУ, Мінветеранів, Міненерго, Мінцифри, Укрдержархіву, Укравтодору, Держенергоефективності, Держлісагентства, Держкіно, АРМА, НАДС, Антимонопольного комітету, Пенсійного фонду, Запорізької, Тернопільської та Хмельницької ОДА

Скорочено штатну чисельність внутрішніх аудиторів та/або знижено статус підрозділів

Зменшено чисельність аудиторів

штатну внутрішніх

- ✓ Мінстратегпром
- ✓ МКІП
- ✓ Держгеокадастр
- ✓ Фонд держмайна
- ✓ Мінінфраструктури
- ✓ Мінрегіон
- ✓ Держекоінспекція

Знижено статус підрозділів

- ✓ Мінстратегпром (з департаменту до управління)
- ✓ Мінрегіон (з відділу до сектору)
- ✓ Держекоінспекція (з сектору до спеціаліста)

Зменшилась штатна чисельність внутрішніх аудиторів:

- у системі Держгеокадастру, Мін'юсту, Мінстратегпрому, МКІП, Житомирської, Харківської та Чернівецької ОДА, Держмитслужби, Фонду держмайна, МВС, Мінінфраструктури, Мінрегіону, Казначейства, Національної поліції та Вищої ради правосуддя

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Міністерства, інші ЦОВВ

штатна чисельність
внутрішніх аудиторів
1,35 тис. од.

вакантні
27% посад

Високий рівень
вакансій в системі:

- ✓ МКІП
- ✓ НСЗУ
- ✓ Мінрегіону
- ✓ Держводагентства
- ✓ Нацсоцслужби
- ✓ Держенергонагляду
- ✓ Морської адміністрації
- ✓ ДКА
- ✓ Держгеокадастру

18 ЦОВВ
(25%)

укомплектовано
100% посад

ОДА та КМДА

штатна чисельність
внутрішніх аудиторів
294 од.

вакантні
29,6% посад

Високий рівень вакансій в
системі:

- ✓ Миколаївської ОДА

5 ОДА
(20%)

укомплектовано
100% посад

Інші ГРК

штатна чисельність
внутрішніх аудиторів
109 од.

вакантні
20% посад

Високий рівень вакансій в
системі:

- ✓ НААН

15 ГРК
(54%)

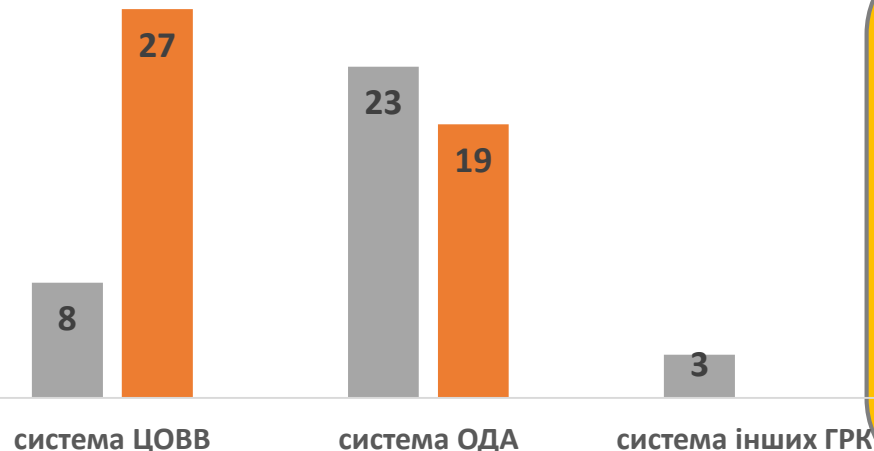
укомплектовано
100% посад

ОРГАНІЗАЦІЙНА І ФУНКЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Не забезпечено організаційну незалежність підрозділів ВА

- в окремих тер.органах та установах системи Держлісагентства, МВС
- у ряді установ Вінницької, Кіровоградської, Сумської, Харківської, Чернівецької ОДА, КМДА
- в Апараті Верховної Ради України тощо

■ не забезпечено організаційну незалежність
■ не забезпечено функціональну незалежність

Не дотримано функціональну незалежність підрозділів ВА

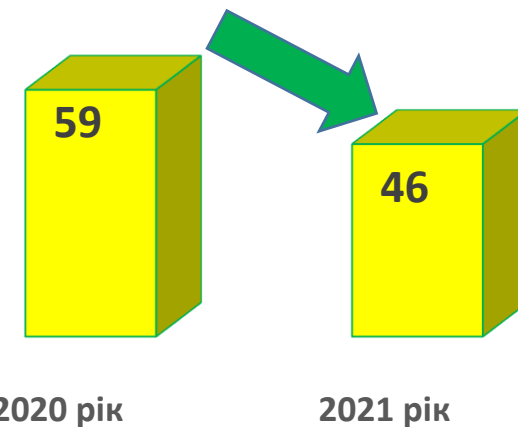
- в системі Держлісагентства, МОН, Мінстратегпрому, Укртрансбезпеки, Держрибагентства, Держмистецтв, Міноборони, Держрезерву, НАДС, Харківської, Вінницької, Волинської, Херсонської, Чернівецької ОДА та КМДА

Враховано рекомендації Мінфіну та приведено організацію діяльності у відповідність до вимог щодо незалежності підрозділів ВА

- Мінвeterанів
- Мінекономіки
- УДО України
- Офіс Генерального прокурора тощо

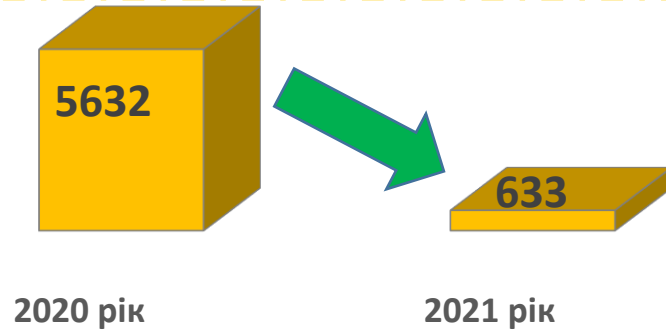

кількість випадків порушення вимог щодо функціональної незалежності

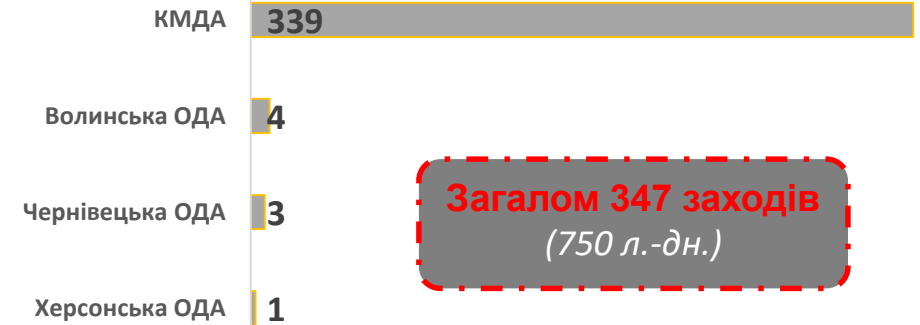

ФУНКЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ (участь в інших контрольних заходах)

Кількість інших контрольних заходів

Система ОДА

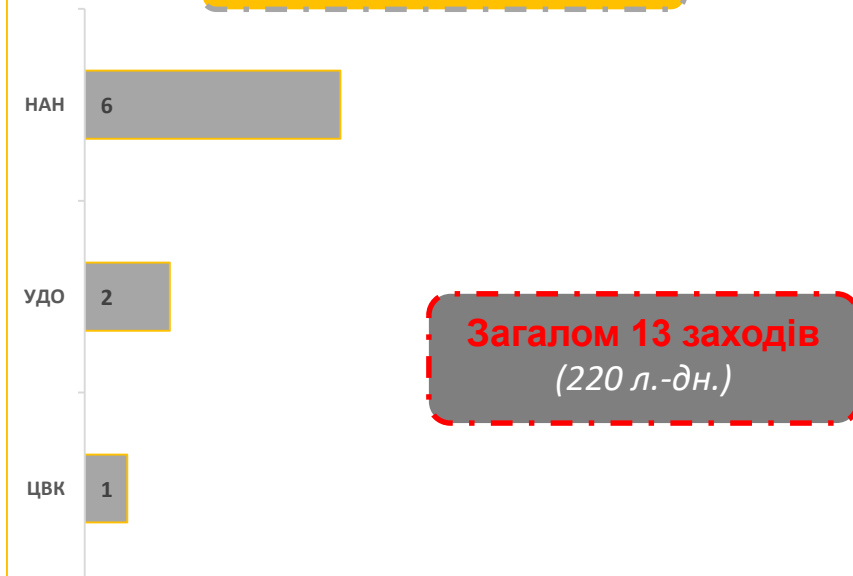
Загалом 347 заходів
(750 л.-дн.)

Система ЦОВВ

Загалом 273 заходи
(4,9 тис. л.-дн.)

Система інших ГРК

Загалом 13 заходів
(220 л.-дн.)

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Здійснюється стратегічне (на три роки) та операційне (на рік) планування діяльності з ВА

- Стратегічні та операційні плани більшості органів загалом враховують ключові підходи, визначені п.6 Порядку №1001
- Стратегічні та операційні плани всіма органами сформовано за рекомендованими Мінфіном формами

Виконання операційних планів у 2021 році загалом забезпечено на належному рівні:

- ✓ у системі ЦОВВ – на рівні 99 %
- ✓ у системі ОДА – 99 %
- ✓ у системі інших ГРК – 93 %

забезпечено 100% виконання усіх запланованих завдань і заходів

46 ЦОВВ

19 ОДА

15 ГРК

Недоліки при формуванні планів:

- ❑ відсутність зв'язку між визначеними стратегічними цілями/ключовими показниками результативності, ефективності та якості ВА та пріоритетними об'єктами ВА, визначеними у планах;
- ❑ не визначення повного комплексу заходів з іншої діяльності з ВА, невідповідність таких заходів завданням ВА;
- ❑ низький рівень планової завантаженості внутрішніх аудиторів проведенням внутрішніх аудитів тощо.

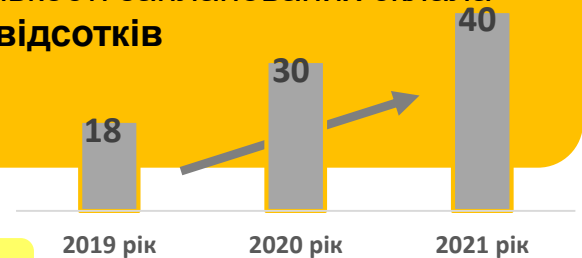
Причини неповного виконання планів:

встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання COVID-19, неповне укомплектування посад працівників підрозділів ВА, відсутність фінансування на відрядження, проведення позапланових внутрішніх аудитів, залучення працівників до виконання інших завдань тощо

ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНІХ АУДИТІВ

Вживаються заходи щодо подальшої зміни пріоритетів під час проведення внутрішніх аудитів та поступового збільшення кількості/частки внутрішніх аудитів щодо оцінки ефективності

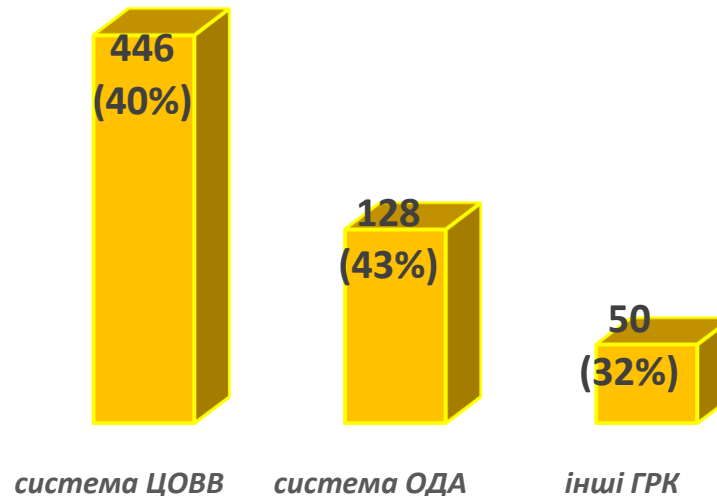
У 2021 році частка внутрішніх аудитів з оцінки ефективності у загальній кількості запланованих складала понад 40 відсотків

проведено планових внутрішніх аудитів щодо оцінки ефективності

Найбільше в системі:

- ✓ Казначейства, Пенсійного фонду, Держпродспоживслужби, Фонду держмайна, ДСНС, Держгеокадастру
- ✓ Харківської, Запорізької, Сумської, Кіровоградської ОДА, КМДА
- ✓ НААН, Офісу Генерального прокурора

Не заплановано та не проведено **жодного** такого аудиту в системі:

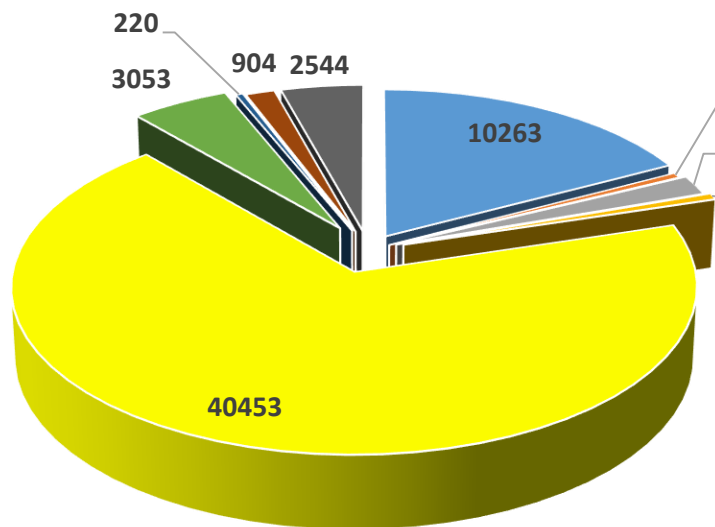
- ✓ Мінмолодьспорту, МОН, МКІП, Держгеонадра, Держлікслужби, Державіаслужби, Адміністрації, Держспецзв'язку, НСЗУ, ДКА, Національної поліції, Закарпатської ОДА, ДСА України, ЦВК тощо

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА

Виявлено майже 59,2 тис. недоліків та проблем

- у системі ЦОВВ – 54,7тис.
- у системі ОДА – 2,5тис.
- в інших ГРК – 2тис.

■ Функціонування системи внутрішнього контролю

■ Виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах

■ Планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, управління бюджетними коштами

■ Якості надання адміністративних послуг

■ Виконання контрольно-наглядових функцій, завдань, визначених актами законодавства

■ Використання і збереження активів

■ Надійності, ефективності та результативності інформаційних систем і технологій

■ Управління державним майном

■ Правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності

Наслідком існування недоліків і проблем стало допущення різних видів порушень

Загалом встановлено 50,3тис. порушень:

- у системі ЦОВВ – 45тис.
- у системі ОДА – 3,4тис.
- в інших ГРК – 1,8тис.

у тому числі втрат ресурсів на суму майже 13,3млрд грн

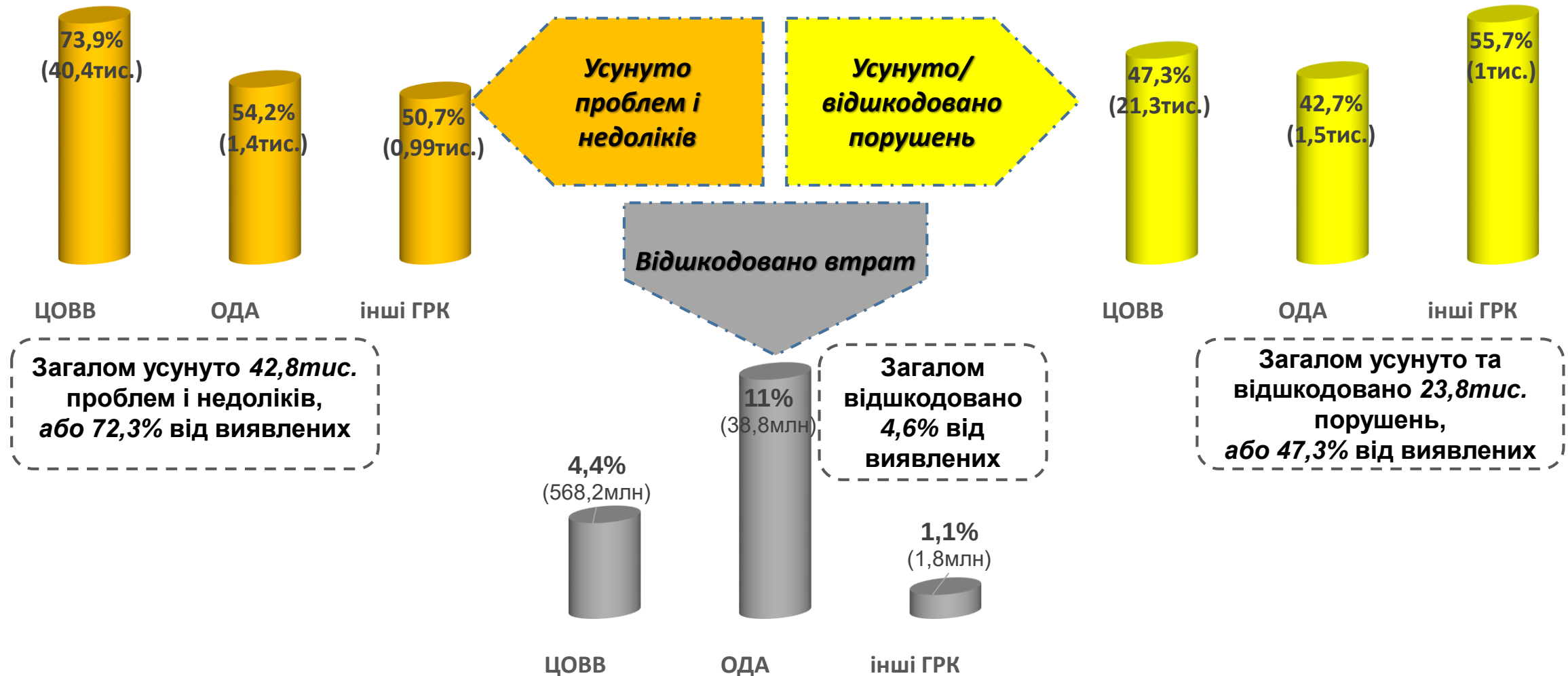
- у системі ЦОВВ – 12,8млрд
- у системі ОДА – 353,6 млн
- в інших ГРК – 163,1 млн

Найбільше в системі:

- Міненерго (майже 8,6 млрд грн), Мінекономіки (1,4 млрд грн), Міноборони (майже 1,2 млрд грн), Мінстратегпрому (735,6 млн грн), Фонду державного майна (380 млн грн), КМДА (майже 329 млн грн), Держгеонадра (215 млн грн), Мін'юсту (139 млн грн), НААН (136,3 млн грн).

ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЩОДО УСУНЕННЯ НЕДОЛІКІВ І ПОРУШЕНЬ

НАДАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ АУДИТОРСЬКИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Рівень впровадження 87,5%

(без врахування рекомендацій, за якими не настав термін виконання)

надано рекомендацій

10,9тис.

впроваджено рекомендацій
(повністю або частково)

6,9тис.

не виконано рекомендацій (у визначений строк)

984

Рівень впровадження 86,6%

(без врахування рекомендацій, за якими не настав термін виконання)

надано рекомендацій

3тис.

впроваджено рекомендацій
(повністю або частково)

2,1тис.

не виконано рекомендацій (у визначений строк)

327

Система ЦОВВ

Система ОДА

Інші ГРК

Потребує активізації робота з впровадження аудиторських рекомендацій в системі:

Держкіно, Мінрегіону,
Держмитслужби, Міненерго,
Мінстратегпрому,
Держрибагентства, ДАЗВ,
Управління справами Апарату
Верховної Ради України

надано рекомендацій

1,6тис.

впроваджено рекомендацій
(повністю або частково)

1,2тис.

не виконано рекомендацій (у визначений строк)

91

Рівень впровадження 93%

(без врахування рекомендацій, за якими не настав термін виконання)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Вжиті заходи із забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту

- розроблено або удосконалено порядки/методологію проведення внутрішніх оцінок якості
- проводяться на практиці періодичні оцінки діяльності з внутрішнього аудиту за всіма важливими аспектами такої діяльності
- при складанні програм забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту визначаються заходи для удосконалення функції внутрішнього аудиту
- вивчається позиція зацікавлених сторін
- забезпечується детальне звітування про результати внутрішніх оцінок якості та стан виконання програм тощо

За результатами проведених внутрішніх оцінок якості було встановлено 727 недоліків у здійсненні діяльності з внутрішнього аудиту, з яких завдяки вжитим заходам усунуто 579, або понад 79,6%

Недоліки при здійсненні заходів із забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту

При реалізації заходів із гарантування та підвищення якості внутрішнього аудиту низці державних органів слід забезпечити:

- повноту унормування у внутрішніх документах методології проведення внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту
- належне проведення періодичних оцінок діяльності з внутрішнього аудиту на практиці та встановлення за їх результатами наявних недоліків і проблем у здійсненні функції внутрішнього аудиту
- визначення у програмах забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту заходів, спрямованих безпосередньо на удосконалення та підвищення ефективності такої діяльності тощо

не проведено періодичні оцінки діяльності

10 ЦОВВ

1 ОДА

10 ГРК

не складено програми забезпечення та підвищення якості

13 ЦОВВ

3 ОДА

5 ГРК

РЕЗУЛЬТАТИ ЗОВНІШНІХ ОЦІНОК ЯКОСТІ (типові недоліки)

Необхідність перегляду та удосконалення внутрішніх документів з питань внутрішнього аудиту з метою охоплення всіх аспектів діяльності з внутрішнього аудиту з урахуванням вимог Стандарту 1

Необхідність неухильного дотримання вимог щодо функціональної незалежності підрозділів внутрішнього аудиту

Необхідність подальшої зміни пріоритетів при проведенні внутрішнього аудиту від орієнтації на відповідність до здійснення системного аналізу та оцінки ефективності, результативності та якості виконання завдань, функцій, бюджетних програм, ступеня виконання і досягнення цілей тощо

Необхідність удосконалення процесу планування діяльності з внутрішнього аудиту (зокрема, в частині ризик-орієнтованого підходу) та належного формування і ведення бази даних об'єктів внутрішнього аудиту

Необхідність підтримки з боку керівників органів спроможності підрозділів внутрішнього аудиту забезпечити ефективну реалізацію функції

Необхідність дотримання встановлених вимог при плануванні, проведенні внутрішніх аудитів та документуванні їх результатів

Необхідність спрямування діяльності з внутрішнього аудиту безпосередньо на вдосконалення системи управління і внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання коштів, виникненню помилок та інших недоліків

Необхідність спрямування аудиторських рекомендацій безпосередньо на вдосконалення функціонування системи внутрішнього контролю та системи управління тощо, а також удосконалення моніторингу рекомендацій

Необхідність систематизації внутрішніх заходів з професійного розвитку внутрішніх аудиторів

Необхідність запровадження повноцінної системи обліку та накопичення звітних даних та покращення якості звітування про результати діяльності з внутрішнього аудиту

Необхідність належної реалізації на практиці заходів із забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту